

ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Union of Young Farmers
Union des Jeunes Agriculteurs
Verbindung der Junglandwirte
Unione dei Giovani Agricoltori

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ
ΝΕΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ
Χαλκοκονδύλη 36
10432 ΑΘΗΝΑ (7^{ος} Όροφος)
info@neoiagrot.es.gr

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

4-9-2012

«Δε φτάνει ήλιος μοναχά η γη σοδειά να δώσει, χρειάζονται κι άλλα πολλά και προ παντός η γνώση»

Κωστής Παλαμάς

Το Περ. Παράρτημα Κεντρικής Μακεδονίας του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (ΓΕΩΤ.Ε.Ε.), ο Γεωπονικός Σύλλογος Μακεδονίας-Θράκης (Γ.Σ.Μ.Θ.) και η Πανελλήνια Ένωση Νέων Αγροτών (Π.Ε.Ν.Α.), συναισθανόμενοι την ανάγκη για τη χάραξη μιας εθνικής στρατηγικής με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη της ελληνικής υπαίθρου, την τοπική και εθνική αυτάρκεια σε τρόφιμα και την εξάλειψη του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου στον τομέα των αγροτικών προϊόντων, συγκρότησαν κοινή επιτροπή, η οποία επεξεργάστηκε προτάσεις και θέσεις σε θέματα που αφορούν την αγροτική πολιτική και οι οποίες περιέχουν κατευθύνσεις προσανατολισμού της αναπτυξιακής προσπάθειας στον πρωτογενή τομέα της οικονομίας. Η πρωτοβουλία αυτή, η οποία εντάσσεται στα πλαίσια της πρότασης ΥΠΑΙΘΡΟΣ 2020 της Π.Ε.Ν.Α., ήρθε ως αποτέλεσμα της κοινής διαπίστωσης ότι η Ελλάδα δεν εκμεταλλεύθηκε επαρκώς τους πόρους της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής (ΚΓΠ) μετά την είσοδό της στις Ε.Κ. (1981) γιατί δεν υπήρχε ένα παράλληλο εθνικό σχέδιο για την αντιμετώπιση των διαρθρωτικών προβλημάτων της ελληνικής αγροτικής παραγωγής.

Ο προσανατολισμός των συνιστωσών του πρωτογενούς τομέα της οικονομίας προς την είσπραξη ευρωπαϊκών επιδοτήσεων, κατά τις τελευταίες δεκαετίες, συνοδεύτηκε από την σταδιακή υποβάθμιση της επιστημονικής και τεχνικής στήριξης του έλληνα αγρότη. Η προσπάθεια για την ανασυγκρότηση της

παραγωγικής διαδικασίας θα πρέπει να ξεκινήσει από την ανασύσταση των γεωργικών εφαρμογών, δηλαδή την ανάπτυξη ενός δικτύου γεωτεχνικών επιστημόνων σε κάθε περιφερειακή ενότητα, οι οποίοι θα είναι υπεύθυνοι για την ενημέρωση των αγροτών με τις νέες εξελίξεις σε καλλιεργητικές τεχνικές, μεθόδους παραγωγής ή εκτροφής, φυτοπροστατευτικά προϊόντα και γενετικό υλικό και για την εγκατάσταση δοκιμαστικών, πειραματικών και αποδεικτικών αγρών ή πειραματικών εκτροφών σε όλη την επικράτεια. Παράλληλα, θα πρέπει να αναπτυχθεί ένα δίκτυο γεωργικών συμβούλων με άδεια συνταγογράφησης, οι οποίοι θα είναι υπεύθυνοι για την ορθή εφαρμογή της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις των επαγγελματιών χρηστών γεωργικών φαρμάκων και θα εκδίδουν ηλεκτρονική συνταγή χρήσης γεωργικών φαρμάκων που θα αφορά στη δραστική ουσία και στην ορθή χρήση της. Μεταξύ άλλων οι γεωργικοί σύμβουλοι θα συμβάλλουν στη σημαντική μείωση του κόστους παραγωγής των αγροτικών προϊόντων, στην παραγωγή ασφαλών και ποιοτικών προϊόντων χωρίς επικίνδυνα υπολείμματα φαρμάκων και στην προστασία του περιβάλλοντος.

Η επαγγελματική εκπαίδευση των νέων αγροτών θα πρέπει να εφαρμοσθεί με το σύστημα της μαθητείας και γι' αυτό προτείνεται, σε πρώτη φάση, η δημιουργία δεκατριών (13) Γεωργικών Σχολείων, ένα σε κάθε αιρετή Περιφέρεια. Οι μαθητές θα μένουν ως οικοτρόφοι μαζί με τους αγρότες – εκπαιδευτές, ενώ κάθε Γεωργικό Σχολείο θα αποτελείται από γεωτεχνικούς – καθηγητές και αγρότες – εκπαιδευτές. Παράλληλα, θα πρέπει να εισαχθεί το μάθημα της «Πρωτογενούς παραγωγής» στην πρωτοβάθμια υποχρεωτική εκπαίδευση για να διαμορφωθούν οι σωστές αντιλήψεις τόσο στους μελλοντικούς αγρότες, όσο και στους μελλοντικούς καταναλωτές αγροτικών προϊόντων, ενώ η εξειδικευμένη κατάρτιση στους αγρότες θα παρέχεται από τα υφιστάμενα Κέντρα Γεωργικής Εκπαίδευσης (ΚΕΓΕ) μετά από επαρκή στελέχωση. Η εφαρμοσμένη αγροτική έρευνα πρέπει να βασίζεται στην αμφίδρομη σχέση ερευνητών και αγροτών και να στοχεύει στη βελτίωση της ποιότητας και της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής αγροτικής παραγωγής. Η χώρα μας πρέπει ιδιαίτερα να επενδύσει στην έρευνα της ελληνικής βιοποικιλότητας και στη δημιουργία ελληνικών ανταγωνιστικών φυλών εκτρεφόμενων ζώων και φυτικών ποικιλιών ή υβριδίων προσαρμοσμένων στα ελληνικά μικροκλίματα και στην παραλλακτικότητα της κλιματικής αλλαγής για την παραγωγή ποιοτικών τοπικών προϊόντων.

Η γήρανση του αγροτικού πληθυσμού της Ελλάδας καθιστά ιδιαίτερα δύσκολη οποιαδήποτε προσπάθεια για εφαρμογή νέων καινοτόμων καλλιεργητικών πρακτικών ή για την επιχειρηματική προσαρμογή των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στις σύγχρονες τάσεις. Η πολιτεία οφείλει να βοηθήσει τους νέους αγρότες δημιουργώντας τις ανωτέρω κατάλληλες υποστηρικτικές δομές για την τεχνική τους στήριξη, θεσπίζοντας αυξημένη μοριοδότηση-κινητροδότηση-απλοποίηση στην αγροτική επιχειρηματικότητα και δίνοντας χώρο συμμετοχής στις αποφάσεις που τους αφορούν. Επιπροσθέτως, ο μικρός και πολυτεμαχισμένος γεωργικός κλήρος στην Ελλάδα αυξάνει το κόστος παραγωγής και η μόνη αποτελεσματική αντιμετώπιση είναι η οικονομία κλίμακας που επιτυγχάνεται με το συνεργατισμό και τις ομαδικές-συλλογικές δράσεις των αγροτών, τόσο ως προς τη μείωση του κόστους παραγωγής (π.χ. κοινή χρήση ή αγορά μηχανημάτων, εγκαταστάσεων και γεωργικών εφοδίων), όσο και ως προς την αύξηση της τιμής πώλησης του παραγωγού με την κοινή πώληση ή εμπορία των πρωτογενών προϊόντων ή ακόμη και με τη μεταποίηση αυτών (αυξημένη προστιθέμενη αξία).

Οι έλληνες αγρότες θα πρέπει να ενταχθούν σε ξεχωριστό αγροτικό κλάδο των τοπικών Επιμελητηρίων για να αποκτήσουν επαγγελματική υποστήριξη, ως επιχειρηματίες, που δρουν με ιδιαίτερα αυξημένους κινδύνους, μερικοί από τους οποίους δημιουργούνται από ενέργειες εξωγενείς και απρόβλεπτες. Για τον ίδιο λόγο η Αγροτική Κοινωνία, χρειάζεται ένα χρηματοπιστωτικό εργαλείο, της κοινωνικής αλληλέγγυας οικονομίας για την υποστήριξη των δραστηριοτήτων της. Το εργαλείο αυτό θα μπορούσε να αξιοποιηθεί και για την απορρόφηση «κραδασμών» και την στήριξη των εισοδημάτων των επαγγελματιών αγροτών, όταν τηρώντας όλους τους κανόνες της τέχνης και της επιστήμης, υφίστανται απρόβλεπτες εξωγενείς επιδράσεις (αλλαγές επιτοκίων, αλλαγές τιμών πετρελαίου, απρόσμενες ζητήσεις ή ανεπάρκειες), που δεν μπορούν να αντιμετωπισθούν με γνωστές «επιχειρηματικές» τεχνικές (δεν μπορεί να σταματήσει η παραγωγή γάλακτος ή

φρούτων και να ξαναρχίσει, μόλις υπάρξει αποκατάσταση των εξωτερικών επιδράσεων – φυσικών ή ανθρωπογενών – , αν έχει απομακρυνθεί το ζωικό κεφάλαιο ή αν έχουν κοπεί τα δένδρα).

Στην Ελλάδα, οι παραγωγοί πουλάνε φθηνά και οι καταναλωτές αγοράζουν πολύ ακριβά. Το πρόβλημα του ανοίγματος της ψαλίδας των τιμών παραγωγού-καταναλωτή θα βρει τη βέλτιστη λύση μόνο με την άμεση επαφή παραγωγών-καταναλωτών, τόσο μέσω συνεργατικών δομών (παραγωγών ή/και καταναλωτών), όσο και με Αγορές Αγροτών (μόνο επαγγελματίες αγρότες), καθώς και με τα δημοπρατήρια (που θα τα λειτουργούν πρωτοβάθμιοι συνεταιρισμοί) ή και με απευθείας πώληση αγροτικών προϊόντων μέσω του διαδικτύου. Απαραίτητη κρίνεται, επίσης η δημιουργία στο ΥΠΑΑΤ (όπως σε άλλα ευρωπαϊκά κράτη) μιας επαρκώς στελεχωμένης υπηρεσίας που ως κύριο σκοπό θα έχει την «αγροτική διπλωματία» (Γεωτεχνικοί-Γεωργικοί Ακόλουθοι), την παρακολούθηση τιμών και παγκόσμιας ζήτησης και τον συντονισμό με τον ΟΠΕ και το ΥΠΕΞ, τις αγροτικές αγορές κάθε μορφής (Λαχαναγορές, Κρεαταγορές, Ιχθυαγορές, Αγροτικές αγορές, Δημοπρατήρια, διαδικτυακή αγορά κ.α.), την προώθηση αγροδιατροφικών συμφώνων, την προώθηση της Ελληνικής Μεσογειακής Διατροφής και άλλα. Επιπροσθέτως, θα πρέπει να καταρτιστεί εθνικό σχέδιο για τον προσανατολισμό των αγροτών στην παραγωγή πιστοποιημένων (ολοκληρωμένης διαχείρισης, βιολογικής παραγωγής, ΠΟΠ / ΠΓΕ κ.α.), τυποποιημένων, συσκευασμένων και, εάν είναι δυνατόν, μεταποιημένων προϊόντων, ώστε να εισπράττουν οι έλληνες παραγωγοί την αυξημένη προστιθέμενη αξία. Η καθετοποιημένη παραγωγή μεταποιημένων προϊόντων θα αυξήσει, επίσης, τη δυνατότητα της απευθείας πρόσβασης των παραγωγών στους καταναλωτές εξομαλύνοντας τις στρεβλώσεις του εμπορίου των προϊόντων.

Εθνικό στόχο θα πρέπει να αποτελέσει η συστηματική ανάπτυξη της ελληνικής κτηνοτροφίας με την ορθή διαχείριση των βοσκοτόπων και των λιβαδικών εκτάσεων της χώρας μας, την αύξηση των ιδιοπαραγόμενων ζωοτροφών, τη σωστή χωροθέτηση και την υποστήριξη της αδειοδότησης των σταβλικών εγκαταστάσεων, καθώς και την εφαρμογή ενός αποτελεσματικού συστήματος ιχνηλασιμότητας του κρέατος, ώστε να αποτραπούν οι παράνομες ελληνοποιήσεις που «κλέβουν» την προστιθέμενη αξία του ποιοτικού ελληνικού κρέατος. Παράλληλα, η διαχείριση των δασικών οικοσυστημάτων θα πρέπει να στηριχθεί και να αναπτυχθεί, με βάση πάντα την προστασία του περιβάλλοντος, την αειφορία των καρπώσεων και τελικά την ανάπτυξη δασοπονίας πολλαπλών σκοπών, σε συνέργεια με την κτηνοτροφία, τον αγροτουρισμό και τον τουρισμό υπαίθρου, ακόμα και ως μέσον πυροπροστασίας.

Ο τομέας της αλιείας είναι σημαντικός για την πρόοδο της χώρας γιατί με 16.500 χιλιόμετρα ακτές και 2.000 νησιά βοηθά στην διατήρηση του κοινωνικού ιστού και συμβάλει να εξυπηρετούνται κοινωνικές και εθνικές ανάγκες, ενώ ο τομέας των Υδατοκαλλιεργειών στην χώρα μας έχει αναπτυχθεί με ταχείς ρυθμούς τα τελευταία χρόνια και για ορισμένα είδη, οι ρυθμοί ανάπτυξης είναι ιδιαίτερα εντυπωσιακοί. Ειδικότερα η υδατοκαλλιέργεια με χερσαίες εγκαταστάσεις υπερεντατικού (κλειστού – ημίκλειστου) συστήματος παραγωγής έχει συγκριτικό πλεονέκτημα απέναντι στην αναμενόμενη κλιματική αλλαγή και στις εκτιμώμενες δυσμενείς επιπτώσεις της στη θαλάσσια αλιεία. Η θεσμοθέτηση των κριτηρίων επαγγελματικότητας των αλιέων, η δημιουργία σύγχρονων ιχθυαγορών με συστήματα ηλεκτρονικής διαχείρισης και η απλούστευση της νομοθεσίας αδειοδότησης των μονάδων υδατοκαλλιέργειας θα πρέπει να υλοποιηθούν άμεσα από την ελληνική Πολιτεία.

Τέλος, για την αποτελεσματική εφαρμογή και το συντονισμό των παραπάνω προτάσεων μας, πιστεύουμε ότι το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων θα πρέπει να αναβαθμισθεί, συγκεντρώνοντας όλα τα αντικείμενα της πρωτογενούς παραγωγής και να αναπτυχθούν επαρκώς στελεχωμένες περιφερειακές δομές του κράτους.